

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อกระบวนการนิติบัญญัติของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

A study of Knowledge and Understanding toward the Legislative Process of the People
in Muang District of Buriram Province

จิรเดช ประเสริฐศรี¹

¹สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ สภาพปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และ แนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิติบัญญัติของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มประชากรในอำเภอเมืองบุรีรัมย์จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenient Sampling) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่องกฎหมายมาจากการได้รับการศึกษาในชั้นเรียนจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ จากการทำงานที่ตนสังกัดมีการจัดอบรมเกี่ยวกับกฎหมาย จากการอบรมใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ รถจักรยาน จากการอ่านหนังสือพิมพ์ จากการดูโทรทัศน์ ส่วนการรับรู้ในเรื่องใดนั้น ส่วนใหญ่ จะทราบเฉพาะกฎหมายที่ใกล้ตัว ได้แก่ กฎหมายแพ่งพาณิชย์ กฎหมายอาญา จัดอยู่ในระดับ มากที่สุด และจากประสบการณ์ที่เคยใช้กฎหมายหรือประสบชะตากรรมบางอย่างแล้ว ได้ใช้กฎหมายนั้น ส่วนกระบวนการนิติบัญญัตินั้น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทราบขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติทั้งรูปแบบกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา จัดอยู่ในระดับ มากที่สุด และด้านปัญหาที่พบ คือ ประชาชนที่ไม่รู้ขั้นตอนกระบวนการนิติบัญญัติจะทำให้เกิดการเสียเปรียบต่อผู้ที่รู้จักขั้นตอนและเปิดโอกาสให้เอาเปรียบกันขึ้นในสังคม จัดอยู่ในระดับ มากที่สุด สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหานั้น ควรมีการจัดบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ

คำสำคัญ : ความรู้ ความเข้าใจ, กระบวนการนิติบัญญัติ, แนวทางในการแก้ปัญหา

ABSTRACT

This research was to study the level of knowledge and understanding as well as the problems about the legislative process and the guidance for solving the problems of understanding in the legislative process of people in Muang district of Buriram. The examples were 400 persons of people in Muang district used Convenient Sampling and the 15 persons related with this problem. The instruments for this research were the questionnaire and interview form. The statistic used in this research was the Percentage, Mean and Standard Deviation. The results were found that the most people known the law from the educational institute studied and second, from their office made the training of law such as the law of driving etc. For knowing of the law content, most people known only in the most level the general law such as the civil and commercial and common law. For the legislative process, the most people would not know in most level about the legislative process both the civil and commercial and common law. The problem found in most level was the people would not know the legislative process and they would be took the advantage by other person in the society. For the guidance of problem solution, it should make a participatory with the people for give the knowledge of the legislative process.

Keywords : knowledge and understanding, legislative process, the guidance for solving the problems

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิติบัญญัติของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

สรุปผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

1. ด้านข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 34 และส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 15-20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24 ช่วงอายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 และ 26-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 สำหรับด้านการศึกษานั้น ส่วนมากจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา คือ จบ การศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 12 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8 และไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับกฎหมายนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในรับรู้กฎหมาย จากการจัดอบรมจากหน่วยงาน และได้จากการใช้กฎหมายในชีวิตประจำวัน และการรู้จักกฎหมายที่บัญญัติในประเทศไทย พบว่า ประชาชน ส่วนใหญ่รู้จักกฎหมายที่บัญญัติในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การรับรู้ กฎหมาย ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้ว่า ตนเองมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ และข้อมูลเกี่ยวกับการที่ประชาชนเสนอร่างกฎหมาย ก็พบว่า ไม่เคยเสนอร่างกฎหมายใดๆ

2. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปตามประเด็นในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 1 ประชาชนทราบ ความหมายของกฎหมาย ประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูกร้อยละ 76
- 2.2 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 2 ประชาชนทราบ ลักษณะของกฎหมาย ประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูกร้อยละ 76
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของกระบวนการนิติบัญญัติ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 3 ประชาชนไม่ทราบความหมายของกระบวนการนิติบัญญัติ ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดร้อยละ 78
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 4 ประชาชนไม่ทราบ ผู้ใดบ้างสามารถมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้บ้าง ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดร้อยละ 64
- 2.5 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของพระราชบัญญัติ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 5 ประชาชน ทราบความหมายของพระราชบัญญัติ ประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูกร้อยละ 78
- 2.6 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของประชาชนผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายต้องมีลักษณะอย่างไรจึง สามารถเสนอร่างกฎหมายได้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 6 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบถูกร้อยละ 86
- 2.7 ความรู้เกี่ยวกับอำนาจศาลเกี่ยวกับการเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 7 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดร้อยละ 70
- 2.8 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ ต้องเป็นกฎหมายที่มี ลักษณะอย่างไร ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 8 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 60
- 2.9 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะกฎหมายที่ประชาชนมีสิทธิร่วมกันเสนอร่างกฎหมายได้ ผู้วิจัยได้ ตั้งคำถามในข้อที่ 9 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 76
- 2.10 ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเสนอร่างกฎหมายต้องเสนอต่อหน่วยงานใดหรือไม่ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 10 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 58
- 2.11 ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมายโดยผ่านหน่วยงานของรัฐ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 11 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 58
- 2.12 ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ในการเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามใน ข้อที่ 12 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 60
- 2.13 ความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณารายชื่อผู้ที่เสนอกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามใน

ข้อที่ 13 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 74

2.14 ความรู้เกี่ยวกับจำนวนผู้ที่เข้าร่วมกันเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 14 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดร้อยละ 72

2.15 ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 15 ประชาชนตอบถูกและตอบผิดมีจำนวนเท่ากันร้อยละ 50

2.16 ความรู้เกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ในการเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 16 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 54

2.17 ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนหลังจากที่มีการเสนอร่างกฎหมาย ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 17 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 76

2.18 ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการพิจารณาร่างกฎหมายที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในข้อที่ 18 ประชาชนส่วนใหญ่ตอบผิดคิดเป็นร้อยละ 56

2.19 สำหรับการจัดคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ ประชาชนได้คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน คะแนนสูงสุด 15 คะแนน คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 8.99 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 25.93 และเมื่อแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจน้อย

3. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการมีความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อกระบวนการนิติบัญญัติของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อ	รายละเอียด	Mean	S.D	ระดับปัญหา
1	ด้านความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการนิติบัญญัติ	4.87	.35	มากที่สุด
2	ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย	4.75	.46	มากที่สุด
3	ด้านการดำเนินการเพื่อการฟ้องร้อง	4.62	.51	มากที่สุด
4	ด้านการเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรม	4.62	.51	มากที่สุด
5	ด้านการให้คำปรึกษาเรื่องกฎหมายจากรัฐ	4.75	.46	มากที่สุด

จากตารางจะเห็นว่า ทุกปัญหาที่ประชาชนได้ระบุไว้ ประชาชนมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่อง ด้านความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการนิติบัญญัติ รองลงมาเรื่อง ด้าน

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ด้านการให้คำปรึกษาเรื่องกฎหมายจากรัฐ ด้านการดำเนินการเพื่อการฟ้องร้อง และด้านการเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรม ตามลำดับ

4. แนวทางในการแก้ปัญหา

แนวทางในการแก้ปัญหานี้พบว่า ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายของหน่วยงานต่างๆ ควรมีความเข้าใจที่เข้าถึงประชาชนในการบริการเรื่องกฎหมาย ควรศูนย์บริการด้านการกฎหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งหน่วยงานนี้จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าหน่วยงานของตนมีหน้าที่อะไร มีบทบาทอย่างไรที่จะให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์รับรู้กฎหมายได้ประสบการณ์มาจากการศึกษาในชั้นเรียนที่โรงเรียน และมหาวิทยาลัย จากการทำหน้าที่งานจัดการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และจากการอบรมใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ รถจักรยาน จากการศึกษาข่าวสาร จากโทรทัศน์ และประชาชนที่รู้จักกฎหมายที่บัญญัติในประเทศไทย ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะรู้จักจากกฎหมายที่ใกล้ตัว ได้แก่ กฎหมายแพ่งพาณิชย์ กฎหมายอาญา และจากข้อมูลที่สอบถามผู้ที่รู้จักกฎหมายที่บัญญัติในประเทศไทยจะเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายด้วย ทำให้ประชาชนสามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของกฎหมาย เข้าใจความหมายของกฎหมายและความหมายของกระบวนการนิติบัญญัติ และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติในเบื้องต้น เช่น ลักษณะกฎหมายที่ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพ ซึ่งข้อค้นพบมีความสอดคล้องกับ แก้วตา คณະวรรณ (2554) ที่ศึกษาในเรื่องการศึกษาระดับของค่านิยมประชาธิปไตยของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษาสอดคล้องในเรื่องการวัดระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมาย ซึ่งนักศึกษามีความเข้าใจอยู่ในระดับ ปานกลาง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สมนึก แก้ววิไล (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร และศึกษาความแตกต่างของระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยสอดคล้องกับการวัดความรู้เรื่องกฎหมาย กล่าวคือ ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง เช่นกัน

2. จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีประชาชนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของกฎหมาย เข้าใจความหมายของกฎหมายและความหมายของ กระบวนการนิติบัญญัติ และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติในเบื้องต้น เช่น

ลักษณะกฎหมายที่ ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพ จาก ผลการศึกษาโดยรวม แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยเสนอร่างกฎหมาย ทำให้ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติอย่างแท้จริง ประชาชนมีความรู้เพียงแต่กฎหมายในเบื้องต้น คือ ความหมายของกฎหมาย ความหมายของกระบวนการนิติบัญญัติ ความหมายของพระราชบัญญัติ แต่มี เพียงประชาชนบางส่วนที่ทราบกระบวนการ ขั้นตอน ของการเสนอร่างกฎหมายอย่างแท้จริง ซึ่ง หาก ประชาชนไม่ทราบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอร่าง เช่น ไม่ทราบจำนวนผู้เสนอร่างต้องเข้าชื่อกัน ก็คน ระยะเวลาในการพิจารณาร่างกฎหมาย จะทำให้เกิดกระบวนการร่างกฎหมายที่ล่าช้า และทำให้ เข้าใจ ผิดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ดำรงค์ วัฒนา (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยในเรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ฝ่ายนิติบัญญัติใน กระบวนการ งบประมาณแผ่นดิน และพบว่า หากประชาชนไม่ถูกการเสริมความเข้ม แข็งเรื่องกฎหมาย จะทำให้เกิดการเสียเปรียบต่อผู้มีความรู้ด้านกฎหมายและอาจเกิดปัญหาสังคมได้ใน ที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของ ประชากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการนิติ บัญญัติน้อย เมื่อประชาชนมีความต้องการในการร่างกฎหมายประชาชนไม่ทราบ ขั้นตอนเกี่ยวกับ กระบวนการนิติบัญญัติได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรจัดให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ ให้ประชาชนได้ เรียนรู้ ขั้นตอนของกระบวนการนิติบัญญัติ ร่วมกันอภิปรายข้อดี ข้อเสียเกี่ยวกับกระบวนการนิติ บัญญัติ

1.2 ควรจัดให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชน เรียนรู้ได้ ง่ายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการขั้นตอนเกี่ยวกับการเสนอร่างกฎหมายอย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดความรู้ความเข้าใจโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับกระบวนการ นิติบัญญัติ อันได้แก่ กระบวนการตราพระราชบัญญัติ การตราพระราชกำหนด การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้ทำการสอบถามในรายละเอียดอื่นที่อาจส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิติบัญญัติ ควรมีการศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาลักษณะพฤติกรรมเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ

2.2 ควรจัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

แก้วตา คณวารรณ. (2554). การศึกษาระดับค่านิยมประชาธิปไตยของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์.

ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย

สมนึก แก้ววิไล. (2550). ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาธิปไตยของเยาวชน

ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พระนคร

พระนคร

ดำรงค์ วัฒนา. (2550). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของฝ่ายนิติบัญญัติในกระบวนการ

งบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หน่วยงานอิสระ